

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések és előléptetések; nádorunk ő es. k. flugsége Pozsonyba utazott; országgyűlési követek; budapesti napló; időjárás; Lendvayné megfisztelése Kolozsvárott; magyar játékszíni előadások; 'sa' t.; gómörmegei tisztújítás; primás-iktatási ünnepély Esztergomban; a' magy. kir. udv. kancellár beiktatása Bécsben; körmendi táncvizsgálat; pozsony-nagyszombati vasút ügye; 'sa' t.) Amerika, Portugália, Spanyolország (rendkívüli élénkség az alkotmányos táborban; 'sa' t.) Anglia (Sussex hg nyilatkozata a' miniszergruk; Melbourne beszéde és Wellington válasza; 'sa' t.) Franciaország (Sáuzet székfoglaló beszéde a' követkamrában; Tholozé tábornok hivatalától megfosztva; elegy; 'sa' t.) Németország, Törökország.

Magyarország és Erdély.

Az erdélyi kir. udv. kancellária az erdélyi kir. országos-számvivő-ségnél megürit tanácsnokokra Dobokai Antal ugyanotti lajstromzót; a' nm. magy. k. udv. kamra pedig a' siglisberg-gyökési gazdaság-igazgatóhivatalnál ujan-felállított ideigleni másod-ellenőrségre Grellneth György gazdasági gyakornokot alkalmazá.

Nádorunk ő es. k. flugsége május 29én reggeli 7^{1/2} órakor Bécsbe utazott, honnan június 1sején Pozsonyba menend az országgyűlésre. — Királyunk ő es. 's ap. kir. fős. e' nyár folytában Győr és Komárom várakat magas látogatásával szándékozik szerencsésíteni. —

ORSZÁGGYŰLÉSI KÖVETEK: Békes megye részirül: Wenkheim Béla b. és szentgyörgyi Horváth Antal tiszántúli kerül. tb.; N. Szombatéru: Bitrov János polgármester és Paulovics János tan.; Libetbányaéru: Heinrich Antal főjegyző; Kőszegéru: Nagy Károly tan.; nagyváradi káptalanéru: Pópol Agoston kan.; Nyitra megyeéru: Marczibányi Lőrincz és Emődy János alispánok; Pozsony sz. k. városéru: Gyurikovics György tb. tan. 's m. akad. tag. és Skolarik János alügyvéd; Zaránd megyeéru (mint visszakapcsolatási részirül: Teleki Domokos gróf és Kozma Dienes.

Máj. 22kén fényes ünnepét ültte a' m. k. udv. kancellária, melyben részt venni sietett minden itt levő honfi. Az újdonnevezett m. kir. udv. főkancellár, székhelyi Maláth Ant. gr. ő nmtósága, hitét ő fősége kezébe ez nap letévén, délelőtti 11 órakor a' főudvarmester Kolloré d. Mannsfeld herceg által ezen újdonyert méltóságába szokott szertartással iktattatott. A' hit-letétel után egy csapat lovas katonaság kísérel két főrendű személy kocsijait a' nm. m. kir. udv. kancellária épületébe, hol az ünnep tisztelt tárgyát szokatlan sokaságu vendég várta a' Magyarhaza fénye közül ez nap Bécs város falai között. A' fő személyeket az udv. kancellária tanácskara a' lépcsők alsó rendén fogadá 's kísérte fel a' beiktatási terembe egyéb tisztviselők sorai között. Előterjesztvén a' beiktató főudvarmester foglalatossága tárgyát, 's bemutatván a' főmunkszék jövőndő fejét, követék ezt ő nmságok a' fő- és alkancellárok beszédei; a' főudvarmesternek a' tanácskar' kísérelte alatt eltávozta után pedig befejezték a' szertartást ő nmtóságának a' másod alkancellárnak komori Bedekovich Lajos b. urnak, a' nm. főkancellárhoz intézett köszöntése, 's imennek arra adott lelkes felelete, melyben magas hivataának tárgyát remek szónoki ajakkal fejtegetvén, a' kormányával diszelkedő tiszti egyetemnek, mint az egész gyülekezetnek sziveit meg kell vala nyernie, habár ezeket tökéletesen eddig nem bírta volna is. Megtörtént az, mit a' szertartás minden eddigi főkancellárnak megadott, de mit csak személyes érdem, csak szokatlan kitűnő tulajdonok nyerhetnek, oly bő mértékben áldozá azt e' gyülekezet a' szeretett férjfiának, hogy ehez hasonló kitörésre az illyszerű ünnep legkorosb tanúji is alig emlékeznek. Párosulva volt az öröm a' rég-től táplált ohajtás teljesülése miatt a' legszebb remények biztosító sugárral; érezte mindenki, mit várható a' legszebb fényben serdülő jövőndőtől, 's nem engedvén a' jelen ez uttal egyebet az örömezés kifakadásával, harsogó alig szűnhető éljenkiáltásokkal köszönté a' fényes gyülekezet a' bájos jövőndő nyitát. H-k.

(A' primás-hg Esztergomba menete 's beiktatása.) Május 27kén a' főm. primás-hg a' megye háránál Leányvárott Rudnyánszky Sám. b. esztergomi kan. üdvözlése mellett az e' végetti küldöttség által fogadtatván, nm. székhelyi Maláth György ország bírāja pedig mint beiktató kir. biztos a' megye Bécs felüli határánál Sütőn Gosztányi János kan. szónoklata mellett egy más küldöttség által elfogadólág üdvözöltetvén, mind ketten az említett küldöttségi tagok kísérelében Dorogra mentek, hol találkozával együtt folytatták utjokát Esztergom felé a' megyei banderista csapat 's esztergom-városi lovas polgárság részint elővagyóttával részint környezetével. Így a' város szélén álló kerek Anna-templomhoz érkezvén, a' primás-hg átöltözködés végett oda betért, honnan kis idő mulvást az őt sergesen váró KK és RRek közé kijöven Barkóczy László fejevári megyés püspoktól üdvözöltetett mind ő hgsége mind kir. biztos ő nmsága, innen az ünnepélyes menet (batal a' megyében tanyázó János főhg-lovasezredi század, jobbról a' megye 's Vajka és Verebely érseki székek banderiumi, a' kir. város budai utczáján a' városi polgárság, közben a' zászlós ezékek, sétahelyen a' tanuló ifjuság, 's utánok az érseki lakig a' kebelben szállászó d. Miguel ezredi gyalogság tisztelőleg, egyszerűsmind tolongás-gátólág levén felállitva) illy rendben haladt: a' megyei őrmester vezérlete alatt előmentek a' megye 's érsekség lovas katonái, utánok a' megyében tanyázó János főhg-ezredi felszázad, a' k. városi lovas polgárság, a' megye 's érsekszékek banderiumi, a' vendégeknek, megyei RR és tisztviselőknek, káptalanok követeinek, esztergomi káptalanbeliek 's megyés püspököknek hintaji, ezeket követék ő hgsége szolgálói, eselédi, tisztei, lobáton a' karinges keresztvivő pap, ezek után ő hgsége 's a' kir. biztos egy díszhintóban fényesb köntösű lovagok két oldalú környezetével, végre János főhg-ezredi felszázada. A' budai utczaszegleten a' k. város résziről felállított zöld diadalív alá érkezvén ő hgsége a' kir. város tanácsától üdvözöltetett 's folyvást harsogó éljenkiáltások közt a' sz. egyház ajtajáig ért, hol kiszállván a' főkáptalan-tul érseki keresztrel fogadtatott 's templomba kísértetett. Mire Tedeum zendült meg a' d. Migueli katonaság díszlődőzési közt. Ajtatosság után a' palotába térvén előbb ő hgsége azután a' nm. k. biztos urhoz járultak a' főbb hivatalu vendégek 's ezeket követék Esztergom megye RRei, a' primás-hgnél ugyan a' főispáni helytartó, az Ország bírójánál pedig Deresik János püspöki püspök 's m. k. helytart. tan. szónoklata mellett. Esztergom RRei után a' többi

20 megye, 12 kápt., 12 sz. k. város 's több testület képviselőji üdvözölőleg udvarlának (közük a' m. nenz. tud. akad. is Széchenyi István vezérlete 's tolmácsolata mellett). Estve a' kir. 's azzal szomszéd városok tisztelőgésüt kivilágítottak. (A' világitások közt legkitűnőbb volt a' megye- 's városbázi, a' káptalani diad. ikapu mellynek fölpárkányán e' felirat tündöklék: Aldott szentegyház, mellynek főpapja K o p á c s y! — Aldott törvényünk, mellynek védgánya Maláth! továbbá a' sz. tanási hővizen uszkáló gőzh. új alaku kormányos zászad, mellynek fővezetén a' János főhg ezredi hangászkar zengedszett; az izraeliták dícsoltára, Héyaház 's t. mind átvilágító magy. felirással, t. közt a' es. lotto igen csinos egyszerű fényben köv. genialis felirást ragyogtatott: Cs. k. lotto. F e r n o! hg. Kopácsy. itt van) mind ezt 11 óra felé a' hg primás surú éljenkiáltozású közt megsejmelte. De alig mult éjjel, iszonyu szélvesszel párosulva Esztergom 's a' zudult az eső 's máj. 28án mint a' beiktatásra tűzött napon szinte szakadt in viharral hullott, mind a' mellett is ő hgsége nek érseki főméltóságába iktatása már reggeli 6 órakor kezdetet vón, a' megye RRei pedig későbbem a' főispáni helytartó elnöksége alatt összegyűltek 's Lonovics József esanádi m. püspök vezérlete alatt fényes küldöttség járult mind a' primás-hg orokos főispán, mind a' k. biztos meghívása végett a' székesegyházi ajtatosság után. A' rendelt kísérelt érkezé főméltóságokat a' megyebázi lépcsőnél ismét külön küldöttség fogadá a' megyei RR és tisztviselő karbul 's a' terembe fölvezetvén nm. kir. biztos Ország bírāja az ünnepélyes főispáni beiktatást az e' tárgyi k. k. rendelet 's adományos levél fölolvastatása után hathatos, tartalmas, szív. ész. toll ésszázadunk kívánatának tökéletesen megfelelő magy. beszéddel végzé, mire a' primás-hg mint feleskűtt ör. főispán hatalmas 's tisztköre ágait veidrajzban elötuntető 's kimerítő magy. beszéde következett, melly beszédelőtt ősi szokás szerint négy szolgabíró által székestül háromszor fölemelteték. Folyvást a' vgye RRei nevében mind az újdón örökös 's val. főispánhoz mind az iktató k. biztoshoz Sztankovics János győri megyés püspök üdvözölő lelkés m. beszédet tartott, utóbb a' főispáni helytartó a' megye peesétjének 's levél- és pénztári kulcsainak a' főispán kezébe ányújtását teljesítvén, ismét a' megyei RR nevében Jordán-szky Elek fős. tinnini püspök, végzőleg pedig a' főispán helyettes halabbeszédet monda, melyben az árvíz által károsult esztergom-megyének nyújtott segedelmet is igen érzékenyül megköszönté. Záradékal néhány k. intévény 's tárgy előfordultá után számos táblabíró nevezvén a' primás-hg, a' gyűlés el- és különféle helyekre osztott, mivel az írgy Aeol Jupiter plusius ezimborájával a' 400 személyre épített 's már mindennemű készülettel díszített deszka ebédpatotát haszonvehetőné rongálta, úgy hogy a' szomszéd káptalani 's egyéb házakba kellé menekedni és szórakozni asztaloknak, terítékeknek, lakomának, 's vendégeknek: mind ez 's a' poesógó sár, kellemetlen kálauzi- 's függelékivel, szerföltött esőkenté 28kán az ünnep díszét 's élénkségét, de a' táncmulatságot is gyérite. Mind e' mellett azonban kétségtelen örömtanú e' beiktatás egésze, 's a' magyar lant ez alkalmi szíleányeinek többsége egyéb ajkaiakhoz képest, nyelvünk kellő méltatásának 's illó díszletének, mi olly hathatos védek 's gyimok alatt, mint ez esztergomi ünnepély fő tárgyai, mindketten a' m. nenz. tudom. akademia országos tisztelőtű tagjai levén, még fensőbb viragzásra örökülend.

Budapesti napló. Egy hétig majd szakadatlanul tartott esőzés kellemetlenül zárá el városink lakosít minden mulatságtól 's tavaszi élvezetűl. E' rossz idő már a' most beállott medárdnapi sokodalomra is rossz befolyással fenyegetőzék, midőn végre május 30kán kiderült az ég 's a' hűvös időt rögtön ismét nyári meleg váltá föl. E' kellemetlen esőzés okozá, hogy az idén nem mehete itt véghez szokott fényes pompával az úrnapi ünnepélyes járdalat, mikép az különben történni szokott. Reménylhetni mindazáltal, hogy végre csakugyan megszűnik a' folytonos esőzés, mi annál kívánatosb, mivel hazánk több résziről érkezett hírek szerint a' vetések nagy része vagy víz alatt áll, vagy pedig a' fölsőleg nedvesség következtében meg fog dőlni. Fővárosinkban rendkívüli élénkség uralkodik jelenleg; az ország minden résziről csapatonként sereglenek össze ide a' pozsonyi országgyűlésre siető követek, 's tegnap husznál több indult innen egyszerre gőzösön Pozsonyba. Ezenkél a' vásár és löverseny is annyi vendéget hozá, mennyit ritkán láthatni együtt a' két fővárosban, mihez még a' firdésűdö megnyitá is jó résszel járul, mert a' budai firdőkben számos idegen látogató van már, 's naponként folyvást több érkezék. A' hosszas esőzés nemesak kün réteken 's földeken tön pusztításokat, hanem itt a' városban is érezteté kártékonyaságát; nemzeti színházunkban ugyanis annyira megrongálá a' légszuszvillagítási készületeket, hogy pár nap óta gyertyakkal világitatik a' színház, mi jelenleg kétszeresen alkalmatlan; mert mellőzvé azt, hogy a' világosságot megszokta közönség nélkülzi azt, számos vidéki hazánkia igen ohajtna látni a' még nem látottat; a' kár mindazáltal rövid idő mulva helyre leend hozatva. — Termékeny regcírónk, Jósika Miklós, alig adá ki utóbbi regényét, 's már ismét újabban dolgozik; mellynek Zrínyi a' költő leend hőse. — Kolozsvári hírek szerint a' kedvelt Lendvayné folyvást legnagyobb tetszéssel adja ott vendég szerepét; 's kitűnő megfisztelésekben részesül; koszoruk 's versek olly nagy számmal röplenek minden oldalról reá és a' közönségre, hogy Pestre szállitása e' megfisztelési jeleknek tetemes költségre kerülend. A' helybeli unitárius ifjuság is méltánylan akarván a' derek művésznő érdemét; máj. 18kán rövid üdvözölő beszéd mellett arany emlégyűrűt nyujta át neki belől illy körirattal: „A' kolozs. unitar. ifjuság emlékül 1839.” Május 17dikén Deriné is Kolozsvárra érkezék, hova Benzát is várják vendégszerepekre. — Nemzeti színpadunkon május 25kén „Báléj” adaték; 26kán „Arany király, madarász és uszkányíró”; 27kén „Szapary Péter”; 28kán „Falusai egyszerűség”; 29dikén először bérszünettel a' karszemélyzet javára „Don Juan” dalmű 2 felv. Mozarttól; nézők nagy számmal; 30kán az ur-

napi ünnep miatt zárva volt színházunk; 31kén uralkodó fejedelmünk ő es. kir. föls. névnapja ünnepélyre kivilágított színházban először adaték: „Alcesúti rózsák” színj. 5 felv. Albini után ford. Lukács Lajos a magy. tud. társaság költségin. A színháti rendezőséggel Fánesy Lajos ruház. tatván föl, tiszta izlésétül és ismert szorgalmától jó repertoirt és örvedetes pontosságot s ezelszerű szerepkiosztást reménylhet közönségünk, mi szükségkép szaporítani fogja színházunk látogatóit. —

Gömör és Kis-Honth t. e. megye tisztújító székét f. máj. 22dik, 23, és 24kén, országgyűlési követei választását pedig ugyanazon hó 25én kitűnő díszszel és renddel tartá; 2600 nemes gyűlt össze a választó ünnepélyre, s a megye háza mellett folyó Sajó partján a nemesi pénztárbul megszerzett mezőre, esupán az alkalomra épített deszka-sátorokba szállítva, s a Rendek legnagyobb része költségin minden szükségessel il. lően ellátva fogytig együtt maradt, s nemeshez illő nemzeti buzgósággal minden kicsapongás nélkül gyakorlotta alkotmányos legszebb jogait s mind azon szigorú szabályt, mellyek a jórend biztosítása végett eleve tettek s nyomatásban is kihirdetettek, szükségteleníté. Sokat tön erre különösen szeretve tisztelt főispáni helytartó Andrásy György gr. urnak, mind a jó rendtartásban, mind a jelöltek kitűztében tanusított bölcsesége. E díszes választásnak következő sükere lön: Iső alispán: draskóczy ifj. Draskóczy Sámuel, 2dik: primóczy Szentmiklósy Antal, mindketten egyhangu köz felkiáltással; házi főpénztárnok: nyüvedi Lakatos László, hadi: Paukovics Ferenc; főjegyző: tasnádi Nagy Károly; aljegyzők: Iső hubói Hubay Bertalan, 2ik: Ratkó Miklós, 3ik: felső-kubinyi Kubinyi Rudolf; főügyészek: id. hubói Hubay Pál és Csák Pál; al: dapsai Dapsy Pál; számvevő, egyszersmind pörtárnok: felső-kubinyi Kubinyi Márton; levéltárnok: nagy-tornyai Marikovszky Gábor. Felsőjárásbeli fősz. bíró: id. Marton János; al: farkas-kerepesi Kerepesy Eugen (Jenő) és markusfalusi Máriássy Albert; esküttek: Szerecsin Dienes, Matulay János és Török Dániel; adószedő: Valkay György. Ratkai járásbeli fősz. bíró: mihályfalusi Bodon Antal; al: zabari Szontagh Gyula és hevesi Hevessy Bertalan; esküttek: Frenyo Ráfael és Sebe Rudolf; adószedő itt s egyszersmind a kis-honti járásban: Samarjay József. Kis-honti járásbeli fősz. bíró: kölcei Kende Sándor; al: felső-kubinyi Kubinyi Eugen és malatini Malatinszky Ferenc; esküttek: Széplaky Lajos és felső-vályi Vályi Lajos. Serki járásbeli fősz. bíró. egyenlő ranggal s egymástól függetlenül, szendrői Török Balint, és mező-madarasi Madarassy Lajos; al: szendrői Török Adolf és szathmári Király László; esküttek: komlóskeresztesi Fekervári György, és turki Thuránszky Amand; adószedő itt s egyszersmind a putnoki járásban: runyai Soldos Gedeon. Putnoki járásbeli fősz. bíró: hamvai Darvas Pál; al: kis-esoltoi Ragályi Lajos, faji Fáy Gusztáv és pelsüci Hámos Antal; esküttek: héti Héthy Sámuel és abafalusi s flehotai Abaffy Sándor; esendbítosak alsz. bírói ranggal: Kriston Lajos különös ügyességeert a nemesi pénztárbul is bizonyos évidíjjal jutalmaztatandó, hamvai Darvas Gábor, és Czékus János; főorvosok: Kósa Károly és nagy-tornyai Marikovszky Gusztáv; mérnökök: Lovas Leopold és Cibur János; várnagy: Lipthay György; hajduk hadnagya felső-vályi Kalas András. Országgyűlési követekül: szentiványi Szentiványi Károly egyhangú köz felkiáltással, és primóczy Szentmiklósy Viktor szinte felkiáltással választottak meg.

Emlékeztetjük Olvasóinkat, hogy a Gazdasági Egyesület idei közgyűlése jövő jun. 3kán délelőtti 10 órakor fog a n. casinoban tartatni, mellyre minden részes hivatalos. A gyűlés alatt megy végbe a köztelki részvények kisorsozásais. Mind a részvények kamatját, mind a kivonandó részvényeket az illetők a casinoban Szekrényesy József urtól vehetik fel. Lóverseny lesz: jun. 2, 5 és 8 mindenkor délután 4 órakor. — Állatmutatás: jun. 3, 4 és 5 a köztelken. Paraszt kanczacsikók jutalmazása: jun. 4kén délután 4 órakor ugyanott. — Lóarverés: jun. 5 és 7 délelőtti 10 órakor ugyan a köztelken. Eladni szándékozók ne terheltesenek lovaikat a n. casinoban az udvarnoknál levő ivre följegyezni, hogy ekkép minden vevő ugyanott előre bővebben értesülhessen.

Az első versenykor (vasárnap, jun. 2án délután 4 órakor) következő futások lesznek: 1) Ugrató verseny, 3 ang. mérföld, azaz a pályakör kétszer körül. Hat ugrással 3 1/2 lábnyi magasságra felállítandó sővényen keresztül. 2) Nemzeti díj 250 ar., 30 aranyatérőserlegben, az első, 50 ar. a második locé. 3) Batthyány-Kazmir-díj. 100 ar. 4) Pestvárosi díj. Mintegy 150 ar. pesti polgárok és lakosok által aláírva. Ismételt verseny, azaz, a nyertesnek két külön izben kell győznie. 5) Parasztfutás. — A pályatérén a futások közt katonai hangászkar fogja az időt rövidíteni. —

Pozsony megye f. é. máj. 13kán s következő napjain tartatott közgyűlésében hirdették ki azon egyezkedési oklevél, mellyet a n. m. kir. helytartó-tanács az első magyarországi pozsony-nagyszombati vasut építésére nézve az egyesület felhatalmazottival, névszerint Walterskirchen György- Vilmos báró és Dezasse Ferenc gróf igazgatók- és Kania János titoknokkal megkötött. Ez oklevél szerint a vállalkozók a fő statuskormány és magányosakra nézve köv. feltételeket tartoznak teljesíteni: I. Az építést a jóváhagyott s hitelesített terv szerint a kifizőt vonalon, az illető törvényhatóság felügyelése alatt, a közönséges posta- és kereskedési utak, hajósok járasa, községi utak vagy hidak károsítása nélkül tartoznak megtenni; a Duna-tájak kiegyenitését Pozsony szabad kir. város tanácsa megegyeztével a szinte hitelesített terv szerint végrehajtani, s ha e vonal mentiben bármi más törvényes vasut felállítása engedtetnék meg, annak ezen vasutoni keresztülvitelét vagy hozzákapcsolatását—az e miatt szenvedendő költségek megtérítése mellett azonban — megengedni. II. Az e vasutvonala, s egyedül csak e ezéla megkivántató földek- és épületekért, a törvény értelmében minden személy minden rangkülönbség nélkül fizetni tartozik, nemesak egész mérföldekre, hanem állomások szerint is elrendezni. IV. A legfőbb vitel-

bér egy személytől mérföldenkint: 1ső hely 15 kr., 2dik hely 10 kr., 3dik hely 8 kr., 100 font kalmár-árútól 2 1/2 kr. egy-egy mérföldre; 100 font más-nemű közönséges tehertől 2 kr.nál több nem lehet; minden csekélyebb árszabályt tetszés szerint meghatározhatni s beszédhetni. V. Az árszabály e maximumát ötven év alatt változtatlanul élvezhetni. VI. Az alapszabályokat az engedvényi évek alatt felsőbb engedelem nélkül meg nem másíthatni, s a vállalkozók magokat általában az 1836ki 25dik törv. cikknek alávetni tartoznak. Magyarország első vasutja tehát már nem kétes, hanem az idézett törvény, első közgyűlés határozati s emittet magas egyezés szerint már munkában is van; továbbá az emittet egyezési pontok által nemesak irigylendő helyzetbe téve, hanem mint gazdasági vállalat olly sok hasznos helybeli viszony által van gyámolítva, hogy azok részletes előszámálása s rövid technikai vázlatu nem lesz érdektelen. Ezen pálya az ugynevezett királyhegy tövén Pozsonyban fog kezdetni, a Duna kelet feléi folyását egészen a salitromfőző épületig követni, itt éjszakkeletre hajlani s ez irányban egyenes vonalban a zöldségkerteken mindenütt Pozsony keleti oldalán haladni egészen a pozsonyi és récei ut közepéig, honnan keletibb irányban a Pozsony megyei hegyhát szelid lejtőjén Sz.-Györgytől Grünau-, Bazin s Báhonyon keresztül Nagyszombatba vezet s a vánháznál a galgóczi kapu mellett végződik. Az egész pályahosz 26,074 bécsi öl vagyis 6 1/2 német mérföldnél valamivel több; mellyből 14,652 bécsi öl egyenes, 4493 bécsi öl pedig 1000 bécsi ölnél hosszabb felátmérőjü 15 ívből áll. A legtetemesb földmunkák: a 21,124 köb-ölnyi grünaui lapályon egy töltés építése; a 40,470 köb-ölnyi erdő felásatása; a 6102 köb-ölnyi sisaki völgy feltöltése Szencz mellett; a bevágás Báhony mögött 13,831 köb-ölnyel s ugyanaz 10,627 köb-ölnyel Ronava és Parna patakok között. A pálya valamennyi kanyarodási az egész hosznak csak 1/9 részét tesz ki. A pálya szerkezete vasazott fahoz erősített lapos sínekre tervezetett, a tölgytalpfák (Längenschweller) 7 hüvelyk magasak, 6 hüv. szélesek, 4 1/2 lábnyi távolságra egymástól 7—8 hüv. keresztrendék által gyámolítatni s a javasolt 2 1/2 hüv. széles, 1/2 hüv. vastag s 9 láb hosszú kovásolt lapos sínek mindegyike ötször átluggattatni s leszoríttatni fognak. A vágány-szélessége, valamint a kizárólag szabaditekos Ferdinánd-Császárgyőzsi és a bees-győri pályáé, 4 láb és 7 hüv. leend. A pálya csak egy kerékvágásu lesz, de az egész vonalon 4061 folyó öl van kiterésekre számítva s eléleg csak lovakkal hajtás javasolva, noha egy illy szerkezete erőssége más országokban példák szerint a gőzgépeket is megbírja. Az építési tőke 534,500 fr. 55 1/10 krra vettettet fel pengőben; az igazgatósági költségek évenként 28,027 fr. 48 krra; a reménylhető bevétel pedig mintegy 64,555 fr. 35 krra. Mennyiben vélhetni ezen fölvetéseket, főkép a reménylhető bevételre nézve próbát kiállónak, azt a helybeli viszonyok e kisdéd összeállítás fogja megmutatni: Pozsony a Kárpátok szelid lejtőjén fekvé, ezen helyzete által s mivel ezen hegységben csak tova messzeségben járhatni ismét át kocsi-val, némikép olly kedvező átmeneteli pontot nyer, hogy minden közlekedés Sz.-György, Bazin, Modor, Nagyszombat, Selmecz, Körmocz, Zólyom, Kassa, Eperjes, Lőce, Breznóbánya, Korpona, Kézsmárk, Ujbánya, Trenesény szab. királyi és bányavárosokon és Vág-Ujhely, Galgócz, Tapolcsány, Ersekújvár, Szered, Nyitra, Léva, Zsolna, Igló, Rozsnyó városok- s mezővárosokon s más figyelemre méltó helységeken át s Ausztria egyéb örökös tartományain, valamint Európa minden éjszaki, nyugati és déli statusaiban fenálló csere- és átviteli kereskedés által ezen szab. királyi és koronázási városnak szükségképen érintetnie kell. — Tárgyai ezen az építendő utvonala irányában keringő közlekedésnek ezek: A külföldre: sárga réz, veres réz, vas, piszkosz és általában mindennemű ásványok ezernyi mázsánként, továbbá évenként legalább is 30,000 öl tűzifa, néhány százezer mérő gabona s nevezetes mennyiségű más czikkelyek is, mellyek közt árpakása, szilva, szilvaíz (lekvár), viasz, méz, sajt, vaj, pálinka, szlivovica, gyapju, nyers bőrök, ágyi tollak, iró s más papiros a legjelesbek. A belföldre: a kézművek és gyarmati árúk egész mennyisége, mellyet Magyarország e része föl-emész. — A pálya által közvetlenül érintett városok és helységek népességét mintegy 70,000 lélekre tehetni. A két végpont között a már most is mulatóhelyekül is igen látogatott sz.-györgyi és bazini fürdők fekszenek, sőt a póstyéni és trenesényi fürdők számos barátja s látogatója is Pozsony és Nagyszombat felé kénytelenek utjokat venni. A mint a pálya készen leend, Nagyszombatból mintegy sugárokint minden körülfekvő s fontos helyre társasági bérkoesjárások fognak létrehozatni, s alig kételkedhetni, hogy akkorra mind a két Duna-parton Pozsony összeköttetése részint Béccsel s Ausztriával, részint Morva- s Csehországgal, Sziléziával és Galiciával gőzerőműves vasutakkal ne fogna már végrehajtvá lenni. — Mily következtetésnek kell lenni e kereskedésdús tartományok összeköttetésének a Pozsony és Nagyszombat közötti közlekedésre nézve, s mint fognak az olnützi, brünni, bécsi, pozsonyi és nagyszombati városok kölesönösen felvirágozni, sőt a dunai gőzhajózás által magával Pesttel is szorosabban összeköttetni, olly világos, hogy az első magyarországi pozsony-nagyszombati vasut a közönségnek iránta uralkodó jó véleményére s figyelmére méltán jogot tarthat.

KÜLÖNFÉLE: Az országgyűlés alatt Pozsonyban állomásozandó katonaság május 26dikán délelőtt érkezék oda, s az igen rosz idő daczára is Albert es. kir. flg és az egész tábornokkal által fogadtaték el. All e csapat Eberan gránátos zászlóaljbul, Wallmoden-Gimbomgr. vasaszedred egy osztályából s hat 12 fontos álguból. — Az urnapi nagy díszjárdalatot országunk primása személyesen vezérlé május 30kán Pozsonyban. — Zipser, besterczebányai tanító, a paviai tud. egyetemi ásványgyűjteményt száz darab válogatott magyar ásványpéldánnyal ajándékozta meg, s e mennyiséget még száz darabbal ígerte szaporítani. —

A m e r i k a

Az egyesültstatusok congressusa Columbia kerület számára párviadali törvénythoza, melly szerint az ellenfelek, ha egyike elesik, tanukkal és segédekkel 10 évi börtönbüntetést, ellenkező esetben pedig övét kapandnak.

P o r t u g á l i a.

Lissaboni legújabb hírek május 6aig terjednek az angol lapokban; szerintük a cortes a költségvetést vitatá, a tengerészetre 1,086,771 milreit zavaza, holott a ministerség 1,190,344et kívánt. — Az özvegy angol királyné april 30kán érkezék meg Lissabonba s kevés időre lakást vón a portugál kormány által rendelkezésre engedett belemi palotában. (Az Allg. Zeit. levelezője szerint april 2rul e hír nem való, sőt a királyné hajóján maradt.) A magas hölgyet a legnagyobb tisztelettel fogadák s a Lissabonban lakó brittek felirást nyujtanak át ő felséginek —

S p a n y o l o r s z á g.

(Rendkívüli élénkség az alkotmányos táborban.) Bayonnei máj. 15ki levelek szerint Ramales elfoglaltatása az alkotmányosak által tökéletesen

valósult, valamint az is, hogy Diego Leon a' velascoani erősséget kemény ostrom után csakugyan szinte elfoglala. E' vitéz tábornok egészen Arguenarezig üldöze a' zendülőket, és ugyanakkor Ciriza birtokába jutott, hol nagy mennyiségű hadiszere talált. Leon tábornok összesen csak 140 embert veszített e' tusában, míg az ellenségek 300 sebesültje volt, s minden bástyát halott-halom föde. Espartero rövid idő múlva Balmasedát is elfoglalandhatja e' szerencsés siker következtében, ez pedig hatalmába fogja juttatni az egész vidéket Bilbao és Orduna közt. Durango és Biscaya nagy része ez által szinte visszatérne a' királyné hatalma alá. Igen kár, hogy Espartero még ennyi szerencse mellett is valamennyire késkedik s nem fejt ki annyi élénkséget, mennyit minden megerőtetés nélkül könnyen használhatna. Leon tábornok sokkal jobban tudja használni Navarrában az időt és erejét, s folytonos mozgásban tartja Elio tábornokot, majd itt, majd ismét ott támoadván meg egyes állomásait. Május 10kén Los Arcosba nyomult Leon és 12kén Montgurrá mellett Estella közelében összeütköztek a' carlosiakkal. Estellai levelek május 12kéről így nyilatkoznak az ütközetről: „Harom nap óta folytonos aggályban tart bennünket 11 ezer főnyi alkotmányos sereg váratlan megjelenése városunk előtt 8 lovas századdal s két álgyuteleppel. Tegnap Arroniz vidékén s magában a' helységben tüzes csatát küzdének. Az ellenséget kétszer nyomák vissza szuronyakkal harcossin; melly azonban mind e' mellett is egész Luquin és Urbiolaig nyomult előre, és csak véres esata után tért ismét vissza Arronizba. Ez éjjel az Estella fölött uralkodó montgurrái magasokat törekvének elfoglalni az alkotmányosak, de siker nélkül, mert a' nagyobb számú carlosi önkéntesek visszanyomák őket ez állomásraul.“

A n g l i a .

(Melbourne nyilatkozata a' felsőházban.) Miután a' május 14diki felsőházi ülésben hosszasan előadá Melbourne azon okokat, miknek következtében ismét elfogadá társaival a' kormányt, végzetül így szóla: „Igen jól tudom mylordok, mindenféle gyanúsításnak peczeltük ki magunkat, mert sokan egyenesen azt állítandják, hogy mindent előleg kidolgozott terv után tettünk s úgy intézkedtünk, miszerint semmi kormányváltoztatás ne történhessék. Ily gyanúsítások nem itt a' parlamentben fognak ugyan nyilváníttatni, de bizonyára minden egyéb nagyobb befolyásu helyen, s azért nem szabad azokat alapos czáfolat nélkül hagynom; noha, megvallom, szomorú dolog, hogy erre személyes erősítésen kívül egyéb eszközt nem használhatok. Allíthatom mindazáltal, mylordok, hogy, valamint ő fölségének most mult sajátos súlyos helyzetében tanácsot adék, milly férfiak után kelljen küldenie, s melly ösvényre szükség térnie, épen olly bizonyos, miszerint ő fölségének egyetlen szócakával sem nyilvánítam véleményemet udv. hölgyei iránt! (Halljuk!) És pedig azért nem, mivel nem vártam, sőt még csak távulról sem gyaníthatam, hogy illy ajánlatot fog a' királynének tenni az, kit neki miniszteralakításra ajánlék. (Halljuk!) Meg nem foghatom, miért tevék ő fölségének ez ajánlatot. Véleményem szerint igen számos okbul nem volt tanácsos a' királyné elibe lépni. Nem szólok semmit az illy ajánlat bölesege s politikai czélszerűsége iránt, mert nem tisztem a' ns herczegnek, vagy tisztos baronetnek a' másik házban, tanításokat adni, mivel ők politikai ügyekben sokkal jártasabbak mint én. Azonban, mylordok, az előbbi király uralkodása alatt én is szerzek magamnak némi tapasztalásokat, s birok fogalommal azon viszonyokrul, miknek uralkodó és miniszterei közt fűnállani szükség. E' személyes ügyekben soha nem tanácsos erőszakos eszközöket használni; mert az illyesek sikere nem szokta megjutalmazni a' rájuk fordított fáradságot, és semmi jót nem jóslanak az egész vállolatra nézve, sőt inkább elidegenítik egymástól az embereket, s flingerlik az elméket, mi aztán rendszeren veszélyes következményeket szűl azoknál, miket az erőszakos rendszabályok által elkerülni ohajtottak az illető pártfelek. (Halljuk! Halljuk!) Egyébiránt pedig az illy elhárítandó rossz többnyire nem olly veszélyes, mint minők azt sokan képzelni szeretik, clannyira, hogy valóban fonakság erőszakos szerekkel lépni föl ellene. (Halljuk!) Bizonyos vádakra nézve, miket fáradhatlanul folyvást kongatnak ellenem, már egészen eltompultam. Dicsvágy, tisztégahítás, hivatalhoz ragaszkodás minden áron, kincs-szomj, fűkarság, és jó ég tudja, még mennyi rossz van, mit bizonyos emberek folyvást szememre lobbogatnak. Én nem tagadom e' vádatokat, (kacszaj) azaz nem gondolok velük; de azon vád, ha alaposan gőrdítettnek ellenem, hogy veszélyek közt szökém meg hivatalomtól, vagy, hogy pártolímát gyalázatosan elhagyám, bizonyosan fájdalomra esnek. (Tetszés a' miniszteri oldalrul.) Midőn 1835ben hivatalomat elfogadám, nyílt fölszólásban jelentém, mikép pártomat egyenetlenség dönté meg, s hogy csupán tartós egyetértés képes azt méltó álláspontra emelni. Ezuttal is megszokadtak tekintém a' pártomat egyesítő köteleket. Nem akarok azon fanyar kifejezéssel élni, hogy azért mondték le, mivel pártolímától elhagyatva látam magamat; de politikai barátim nyilatkozati azt hitetek el velem, mikép tovább sem tulajdon becsületekre, sem az ország javára nem folytathatom kormányzatomat.“ Május 16kán a' felsőház is elhalasztá üléseit 27ikeig. —

(Wellington hg válasza Melbourne nyilatkozatára.) Melbourne főnebbi beszédjére lényegileg ezt válaszolá Wellington: „A' ns viscount személyét tárgyzó bizonyos hírekrul szóla, mellyek véleményem szerint, nincsenek semmi összeköttetésben az e' ház előtt fenforgó kérdéssel. Ha én hasonló mendemondákrul kívánnék szólni, ugy azt valóban tehetném és szinte tul léphetnék a' mérséklet határin; mit azonban nem tevedek. 50 évig szolgáltam e' honban a' közügyet és trónt, s ez idő alatt igen gyakran valék czéllapja mindenféle rágalomnak; de én ezek közepett is folytatva teljesítém s buzgón kötelességimet. A' sok rágalom megdedzett

ugyan engem minden illy vád ellen, most azonban mégis fájdalmat érzek, midőn hallom, mikép azt mondják rólam, mintha én rosszul bánam volna királynémmal, kinek épen szolgálatába akarek lépni. A' ns viscount többi közt emlité, miszerint e' tárgy vitatását tulajdonképen nekem kellett volna megpöndítnem; igen le vagyok ez elsősegadásért kötelezve a' ns viscountnak, de én felhívása nélkül már csak azért sem fogtam szólni, mivel tamvorthi igen tisztos barátom (Peel) tegnap este már kielégítő felvilágítást adott e' kérdés iránt a' másik házban. Most azonban a' felvilágítás után kész vagyok nyilatkozni. Önök tudják mylordok, miszerint én mindenkor alsóházból ohajték miniszterelnököt választatni, s így most is ezt ajánlám követésül ő fölségének. (Halljuk!) Midőn a' ns viscount május 7ikén leléptét tudatá velünk e' házban, azonnal a' ns viscount minden áginak állapotjára fordítám figyelmemet, s átlátam, hogy semmi pártfelekezést nem veheti át a' kormányt, ha egyszersmind befolyástnem gyakorolhat az egész kir. udvar szerkezetére, épen olly befolyást, minővel lelépett elődei birtak. Szükségesnek tartám az udvari személység némi változtatását; ugy azonban, hogy kész lettem volna inkább bármít eltűrni, mint ő föls. kényelmét vagy kedvét legkevésbé megzavarni. Egyébiránt a' miniszteralakítási próbákban részesülésem rövid történeté imez: Május 5kán tanácsomra sir Peelért küldé ő föls. s én ajánlám szolgálóimat akár miniszterekben, akár azon kívül, bármely tárczával is megelégyvén. Utánam az igen tisztos baronet szóloit ő fölségivel, de előbb tanácskozzék velem s barátimmal a' királyné udvarában teendő változtatások iránt. Barátim kivétel nélkül egyezének meg Peel utóbb elkövetett tetteiben. Másnap (9ikén) néhány udv. hölgy elbocsáttatását kíváná, tanácskozásink értelmében, a' királynétól Peel; ő föls. határozottan oda nyilatkozván, mikép e' tekintetben semmi változtatást nem engedhet meg, mi egyértelműleg elhatároztuk, hogy illy körülmények közt teljességgel nem vállalhatjuk magunkra a' kormányzást. Én erősen meg vagyok győződve, mylordok, miszerint az udvari hölgyek általunk kívánt változtatása jogszerű elveken alapszik. Mindenki tudja: miszerint a' királyné udv. hölgyeivel bizonyosan politikai tárgyakról is szűl, s milly értelemben történik ez, azt könnyen képzelhetjük, ha meggondoljuk, milly családok tagjai a' mostani udv. hölgyek. (Halljuk!) Anglia történetéből tudjuk, milly veszes következményeket szűltek gyakran az illy magányos beszéldek s tanácskozások. Én korábbi tapasztalások után szólok, és ismétlem, hogy illy körülmények közt egyáltalában nem vállalhattuk el a' kormányzat terheit.“ Ezután köszönetét fejeze ki a' hga' királynétól kapott megtisztelő bizalomért, s miután Melbourne még néhány érdektelenebb fölvilágítást közle a' hg szavaira vonatkozólag, eloszlott a' ház, s a' hosszás miniszterégi fordulat-vitátás bevégezteték. —

(Sussex hg nyilatkozata a' miniszteregrul.) Május 17kén tartá 27ik évnapi ünnepét a' vallászabadságot terjesztő protestans társulat. A' gyűlés igen népes volt. Sok hölgyet is leheté látni. Az ülés tárgyai ezek valának: az egyházi adó megszüntetése; vallásos népnevelés jogszerű és szabadelmű elvek szerint; ótalmozgatásuk a' szegény jámbor disszentereknek a' szegényi házakban; ótalmozgatásuk ugyanezeknek az egyházi törvényeszek elnyomatása ellen; gátlása az egyház-kiterjesztésnek Skótziaiban köz költség által s t. eff. Az elnöklést Sussex hg vivé, ki következőleg nyilatkozék többi közt ez alkalomkor: „Magas örömemre szolgál Önök közepett láthatnom e' pillanatban magamat, s hallhatnom érzelmeik kifejezésit, noha nehéz hallásom miatt alkalmasint nem érthetek mindent. Valóban jelen lenni ohajték e' gyűlésen. Vélem, mikép fontos és az országos ügyekre befolyással bíró férfi kedvező lehetne e' társulat nagy-szerű elveire nézve. (Hangos tetszés.) Azok közt, mik leginkább megnyerék tetszésemet, első helyen áll azon mód, mellyel Önök ő fölsége nevével fogadák. (Zajos tetszés.) Én jelen valék születésnapomra, s azóta is folyvást bensű érdekléssel s vonzalommal tekinték reá. Milly örvendetes reám nézve, midőn most látom s hallom, mikép neve olly hűségi és ragaszkodási vonzalmat ébreszt alattvalói keblében, millyel minden uralkodónak birni kellene, kinek tettei jogszerű elveken alapszanak. (Ismélt tetszés.) Egy szót már most ő föls. eddigi miniszteriről. (Halljuk!) Önök természetesen átlátandják, miszerint én e' tárgyrul helyzetemnél fogva nem igen sokat szólhatok; (halljuk! halljuk!) de mondhatni gondolom, mikép — hogy erősebb kifejezést ne használjak — szerencsét kívánhatunk magunknak a' szabadelmű miniszterég hatalomra meghívatásához. (Hangos és tartós tetszés.) Meg vagyok arról is győződve, mikép azon esetre, ha férfiasan maradandnak meg az általuk követett elv mellett, egészen számolhatnak a' nemzet gyámszeretetére. De ingadozniok nem szabad. (Zajos tetszés.) Szilárd, biztos, de lassu léptekkel szükség haladniok — vágatásra mins szükségünk. (Tartós tetszés.) Mi a' jamai-cai törvényjavaslatot illeti, melly miatt leléptek miniszterink, én legbensőbbleg meg vagyok győződve, hogy megsemmisülése esetén újra el kell kezdenünk a' rabszolgák fölszabadítását. (Tetszés.) A' népnevelési fontos kérdésre nézve én igen jól tudom, mikép vallás nélkül nem tarthatja fűn magát e' világ; (halljuk!) s tudom azt is, hogy a' vallás egyetlen valódi zászlója csupán a' szentírás lehet. (Tetszés.) Könnyen megfoghatom, miszerint különböző vallásu emberek tulajdon felekezettök tanjai szerint ohajték neveltetni gyermeküket; de határozott ellensége vagyok minden olly rendszernek, melly gátlóna vagy bilínezné az emberi akarat azon szabadságát, mellyet mindnyájan egyenlőn nyerénk vezérul a' mindenhatótul. (Hangos tetszés.) Minden kivételt valláskülönbőség miatt mindenkor ellenzeni szoktam. (Tetszés.) Én öregszem; most már 67 éves vagyok, de azért folyvást hív maradok azon polgári és vallási szabadsági elvekhez, mikért éltem korábbi éveiben küzdék, s midőn ezt nyíltan kimondom, nem félek senki ellenvetésitől.“ (Nagy tetszés.) E' társulat ellentétet képez egy más „protestans egyesület“ cziművel, melly szinte

most tartja gyűlést; de koránsem vetélkedhetik népszerűségben az előbbivel, mert ellenkezik a szabadelműség-terjesztéssel, míg amaz minden nézetkülönbségre ügyelés nélkül törekszik jót és hasznost eszközölni. —

F r a n c z i a o r s z á g .

(Arab iskola Parisban. Elegy.) A Moniteur Cubiéres tábornok (volt ideigl. hadminisiter) jelentését közli a királyhoz arab iskola föllállítására iránt Parisban. Az időpont igen kedvező oly intézetalapításra, mivel az algiri arabok jó indulattal vegyülnek most a francziák közé; több főnök Franciaországba utazék közülök, s visszatérvén esudalolgokat beszélnek rokoniknak az ott látottakról és fiaik oda küldésire unszolják őket neveltetés végett. Ez arab iskola következő czélokot egyesítend: 1) Vendégarátságban részesítend azon algiri előkelő benszülötteket, kik fölhatalmazták Parisba utazásra. 2) Részletes oktatást nyitand franczia tanítók által azon arab gyermekeknek, kik saját nemzetjökbeli jámbor férfiak fölügyelése alatt fognak állani. 3) Tolmácsiskolát foglaland magában tiszta arab és algiri nyelvtanulásra. Fialtal francziák ingyen nyereendnek abban oktatást, de vizsgálatot lesznek kiállani kénytelenek, és tolmácsokká fognak képeztetni. A király egész kiterjedésiben megerősít e tervet. — Abdelkader legnagyobb mértékben elégtelen az algiri franczia kormányzó magaviseletével, s egyenesen Parisba folyamodott; hogy meddig lehetséges, mindent kerüljéael, mi fölbontását eszközölhetné a békének. Gérard tábornagy és Thiers hossza panaszeveleket kaptak tőle, s hir szerint maga a király is. Az emir keserűn kel ki Valée tábornagy ellen. — Sidi Mustafa, a tunisi bey, követet küld Parisba, ki a tunisi-franczia consult arról vádolja, hogy egy benszülött katona megbüntetését, minden vizsgálat és vallatás nélkül, azon fenyegetés által csikará ki, miszerint különben leveszi házárol a franczia lobogót és hajóra ül. — Mallet vezérőrnagy május 4kén meghalt. — Bassano hg emlékiratokat hagyott, mellyek hir szerint nevezetes fölvilágításokat foglalnak magukban 3 napos minisiteriségire nézve. — A Gazette de France néhány nap előtt azon kissé meglepő hirt közlé, miszerint a nápolyi király testvére házasságra lépénd a fiatal hgnóvel; most azonban önként alaptalannak nyilvánítja ez állítást, mit görzi levelek is erősítnek. — Május 15kén este Guizot termében számos nevezetes férfi gyűlt össze. Az új minisiterék is jelen voltak. Fő beszéd tárgyul természetesen a legközelebbi kanraelnök választása szolgált. A Commerce állítása szerint Guizot saját szerű komoly hangjéttel nyilatkozék e tárgyról: „Csak egy szónyi többségünk lett ugyan ez alkalomkor, de meg kell gondolnunk, hogy az csupán tiszta személyes kérdés vala. Számos követ személyes érdekbül szavazott Thiers mellett. Politikai kérdéseknél 30—40 szónyi többségre számolhatunk.“ — Május 16kán este egy hatósági őrt három ember támada meg; a fegyveres őr azonban nem engedé magát elriasztatni, hanem az egyik támadót rögtön keresztül szurá, mire a másik kettő azonnal futásban kerese szabadulást. — Lepage testvérek, kiknek fegyvertárát a zendülők kirablák, a szajnai megyeiszpánt törvényszék elibe idézteték, mivel minden franczia község törvényszerűleg megtértni tartozik a fegyveres kézzel elkövetett károkat. Lepage testvérek ügyét Dupin (de l'ain) védendi, és Paris város kénytelen leend kárpótlást adni az elrablott fegyverekért. —

(Sauzet székfoglaló beszédje a követkamrában.) A május 18diki követkamrai ülésben következőleg nyilatkozék Sauzet, az új elnök: „A kamra folytatni fogja a béke, haladás és munkálkodás azon czikkeinek vitatását, mikre Franciaország kívánati által megbízaték. A korábbi kamrák nagy politikai kérdéseket oldának meg. Számos tárgy eltűnt már, melly ezelőtt vélemény-különbséget szült; a nézetek közelitének egymáshoz, s e körülmény rövid idő múlva a kedélyeket is egypontra gyűjtendi. Egyetértésünkre legnagyobb szüksége van a hazának. Rend és nagyszerű eszmék elveinek egyesítése biztosíthatja csak ez egyetértés alapjait, és nyugalmat, s csupán ez teheti üdvösekké következményit. Ez ruházandja föl új erővel a kamrát, s még szilárdabbul erősítendi meg Franciaország intézvényit.“ Ezután Duchatel, belminisiter 1,200,000 frankot kívánt titkos költségekre, indítványát leginkább az utóbbi zendüléttel iparkodván mentegetni. — Máj. 14kén szigoru motozást vívének véghez Querelles, Bonaparte Lajos hg egyik segédje, lakásán Poissyban, de minden siker nélkül, a rendőrség semmi olyasra nem talált, mi a hg részvétét tanusitná a májusi zendületben. Napoleon hg nyilatkozványt bocsáta közre a Timesban, sajnálatát fejezvé ki a történetek miatt, és egyszerűs mind ünnepélyesen erősítvén: mikép előtte semmi nem volt tudva a zendületről, s hogy ő tetteit palástolgatni vagy tagadni soha nem szokta. — A fiatal Barbès meghalt sebeiben; ő és Blanqui vezérlek az utóbbi zendülést. Blanqui szerencsésen kiszabadult a rendőrségi üldözök hatalmából. Magasb politikai körökben és a kereskedési világban azon leverttség s elégtelenség uralkodik, melly természetes következménye szokott lenni minden hosszab ideig várt s reményelt kérdés nem kedvező feloldatásának. Mindenki csupán ideigleninek tekinti az új minisiteriséget. Egyébiránt pedig legtökéletesb csönd uralkodik Parisban. Minek tulajdonítandó ez? Csakugyan maradandónak reményli győzelmét a kormány? Megszűnt é már minden veszély, mivel hat nap óta csöndesek valának az utcák? Valóban biztosítottak gondolja magát a kormány vagy csak a közvéleményel akarja ezt elhitetni, hogy annál biztosb sikerrel folytathassa nyomozását? E kérdések minden elmét elfoglalva tartanak e pillanatban. Vakmerő állítás, hogy már vége az ingerültségnek; azok, kik május 12kén fölkeltek, oly tüzhely mögül sereglének össze, melly alatt darab ideig hamu alatt lappanghat ugyan a tűz, de utóbb majd annál nagyobb önbizalommal gyuland lobogó lángokra. Ez állítást minden körülmény tagadhatlanul igazolja. A súlyosan sebesültek közül mind-

dig a halál közelsége sem birt senkit vallomásra, s e halottak arezki-fejezése olyan, hogy butáknak vagy legaljabb néposztálybul származotaknak koránsem mondhatni őket, miből méltán következtetik, mikép e zendület alapjai sokkal mélyebbek, mintsem első tekintetre gondolni lehetne. Az életben maradandó foglyok ellen szigoru ítéletet fog hozni a törvényszék, s a nyaktilonak alkalmasiat dolga lesz ezuttal; de vajjon minő sikerrel? A zendületi tervről kimerítőbb körülményeket még ugyan nem tudhatni; de annyi csakugyan bizonyosnak látszik, miszerint e merénynek május 12—13ka közti éjjel kellett volna kiütni, még pedig egyszerűen 12 helyen; e czélra minden ügyesen volt elrendelve, s ha 12 órával hamarébb nem történik a fegyverre kelés, ki tudja, mi érhető Parist? A harez bizonyosan borzasztó lett volna. Mi okozá a terv eleni hamarébb kifejlést? még eddig nincs kinyomozva. A páirkamra előtti vallomások rossz következményeket szülhetnek. —

(Tholozé tábornok hivatalától megfosztva. Elegy.) Tholozé tábornok elveszté hivatalát, mint őszmüvészet-intézeti paranesnok, s Dogueran tábornok paranesot kapa szigoru megvizsgálására az ifjuság ez intézetben elkövetett tetteinek. Valamennyi parisi lap általánosan megegyezik abban, miszerint Tholozé tábornok csakugyan helybenhagyá a növendékek azon nyilatkozatát, mellyel a jour. des Débats ráfogásit megezőfolák. — Oudinot tábornagyot a beesületrend főkanzellárjává nevezé ki a király, Gérard tábornagy helyébe; Legrand követ pedig altitoknokká lett a belminisiterégi hivatalban. — A parisi nagy kórházban még folyvást naponkint történnek tagmetszések azon szerencsétleneken, kik a májusi zendület alatt tetemesb sebeket kapának.

N é m e t o r s z á g .

(Pforzheimban zajongás a gyári munkások közt.) Pforzheim, maj. 1jén: A gyári munkások béresökkenítése annyira fölingerlé ezeket, hogy tömegestül föllázadának; 5—600an gyűltek ugyanis össze, a gyárok felé vonultak, mellyeknek elemloket köszönhetik, ajtókat s ablakokat baltákkal romboltak szét, a kövezetet több helyen fölszaggatták, mellyeket dühökben bomba gyanánt dobáltak a gyárookra s mindezt nem valának képesek gátolni a rendőrök. A gyárok be vannak zárva s munkások összegyűlve, kik követeket küldének a gyárok főnökihez, többé nem dolgozandók, ha vissza nem vonják határzaftjokat. Karlsruheból előbb egy csapat lovaság nyomult Pforzheimba, de utóbb mégis visszavonultak s helyettük 150 főnyi gyalogcsapat küldeték, mert Pforzheim szük utcazáin a lovaság nem tudott volna munkálkodni; azonban újabb kicsapongás nem történt azóta. —

(Gans berlini tanító meghalt.) Berlin, maj. 5én: Gans Eduárd tanító ma reggel, Napoleon halála napján, 5 órakor, élte 42ik évében meghalt; kora elhunya által nemesak az egyetemnél, hanem az itteni egyesületnél is oly hiány támad, mit hamar nem pótolhatni ki. 1823ban bocsáta közre „Az örököségi jogot világtörténeti kifejlésében“ 1830ban pedig a „római fenytőtörvény rendszerét“ adá ki. Szabadelműsége mellett soha nem hágtá át a törvényes rend korlátit a tudományos s politikai vitatkozásoknak; tanítószékén pedig előadásiban élet, elevenség s lelkesülés uralkodott.

Hannovera, april végén: A falusi községeknek új választóférfiak választására felszólittatásuk nem szüle a kívánt következményt, mellyet e rendszabálytól vártak. A községek nagyobb része a régi választóférfiakat (a követválasztást elmellőzőket) választá meg újra. Ellenszólalkozás pedig sehol sem hiányzott. Tán sikerülend végre is a kabinetnek illy módon egy pár új követet kaphatni. Az egész rendszabályt azonban igen rögtön terjeszték el, mivel még folyvást azon eszme uralkodik a kormányférfiaknál, miszerint a nép nem igen ragaszkodik az alaptörvényhez, hanem az ellenzés részirül csak mesterkéltlen van a parasztokra s polgárookra tolvá. Ezen ellenzés pedig városi tanáestagok s ügyvédekbul álló csoport, melly csak önhaszon, boszuvágy, hiúság s más gyalázatos okokbul cselekszik, mi a hazára átkot hoz. Azonban a következmény egészen ellenkezőt bizonyít, napruhapra nyíltabb lesz, ki hoz a hazára nyomort s átkot. —

S v é d o r s z á g .

Danielson András, a svéd országgyűlésen a paraszttrend sok évi híres képviselője, apr. 27én, rövid betegség után, 55 évében meghalt; a stockholmi lapok e veszteséget a svéd népre a legnagyobb csapásnak tartják a jelen időben.

T ö r ö k o r s z á g .

Londoni maj. 10iki levél szerint a szultán s M. Ali közti béke állandó föntartására a nagyur azon ajánlatot tevé, miszerint ismertessék el M. Ali függetlensége egyiptusi király czimmel s utódnak örökösége az egyiptusi trónon, ez olly engedély a szultán részirül, mi után az alkirály már rég időtül ohajtoz s minden lépte e czélelérest látszék követelni; kívánja azonban a nagyur, hogy Mehemed Ali mindent kiutahiahi béke előtti lábra állitson s új országa határit azon birtokra szorítsa, mellynek hatalmában azon szerencsétlen harez előtt volt, melly a porta részirül olly tömérdek aldozatot emészte föl. A szultán nem kételkedik, miszerint az alkirály ez ajánlatban megegyezik, valamint a külhatalmak sem fognak vonakodni, e javaslat létesítésétől munkálkodásikat megtagadni; ez által ugyanis a porta föl lesz mentve azon aggodalomtul, mellyel most mindenkor rettegteti őt az alkirályali viszonya. E javaslat az angol udvarral már közöltetett, meglátjuk: e kabinet milly véleményt nyilvánítand e tárgy iránt. (Ha visszaemlékezünk, hogy Mehemed Ali a felebbi javaslat következtében Syria, Mezopotamia, s Adana tartományrul — mellyek mind katonai állomásra mind hajófa-forrásra nézve igen fontosak — lemondani lenne kénytelen, ugy bátran itélhetünk, mint fogadandja az egyiptusi alkirály e javaslatot.